

[Phiên bản năm 2025]

Các ví dụ điển hình ưu tú về việc tiếp nhận người nước ngoài có Kỹ năng Đặc định trong lĩnh vực nông nghiệp

Công ty Cổ phần Mitchan Kobo
—Áp dụng hệ thống đánh giá nhân sự dễ hiểu, nỗ lực hết mình để xây dựng môi trường làm việc thuận lợi—

Thông tin cơ bản Địa điểm: Thị trấn Mashiki, huyện Kamimashiki, tỉnh Kumamoto Công ty Cổ phần Mitchan Kobo Doanh nghiệp hóa vào năm 2015. Điều hành bởi 3 chị em. Diện tích canh tác: 73 nhà kính (3,5 ha) Cây trồng chính: rau baby leaf Thành phần nhân sự: 12 người Nhật + 6 người nước ngoài (3 người có Kỹ năng Đặc định loại 1 và 3 người có Kỹ năng Đặc định loại 2)	
Hoạt động nổi bật (1) Là một doanh nghiệp nông nghiệp hiếm có áp dụng chế độ nghỉ hoàn toàn 2 ngày mỗi tuần. Là nơi làm việc có nhiều lao động nữ, công ty đang nỗ lực để xây dựng môi trường có thể an tâm làm việc bằng cách tăng cường các chế độ phúc lợi như hỗ trợ nghỉ thai sản và nghỉ chăm con v.v. (2) Từ năm 2022, công ty đã triển khai hệ thống đánh giá nhân sự. Đối với từng công việc, xác định rõ “đã làm được” hay “không làm được”, qua đó minh bạch hóa sự chênh lệch về lương theo năng lực. Đồng thời, qua việc làm rõ cụ thể những điểm còn thiếu sót, công ty đã khơi dậy và nâng cao động lực làm việc của nhân viên. Bổ nhiệm một lao động nước ngoài có Kỹ năng Đặc định loại 2 làm quản lý nhà máy, và giao công tác hướng dẫn, đào tạo cho cả người Nhật lẫn người nước ngoài.	
(1) Mong muốn xây dựng công ty thành “một nơi thứ hai để sinh sống” 1) Từ khoảng năm 2014, dù đăng tuyển dụng nhưng không còn người Nhật ứng tuyển, và công ty rơi vào tình trạng thiếu hụt nhân lực kéo dài. Theo lời khuyên của kế toán thuế phụ trách, công ty đã xem xét việc tuyển dụng lao động nước ngoài. Giám đốc đời trước (cha ruột của Giám đốc Mitsunaga), đã nói rằng: nếu không thể xem họ như con của mình thì không nên thuê lao động nước ngoài. Sau khi suy nghĩ nghiêm túc về điều đó, công ty đã quyết định tiến hành tuyển dụng. Khi tuyển dụng, công ty tìm kiếm những người thật thà và có nụ cười tươi. 2) Năm 2016, công ty đã tiếp nhận 3 nữ thực tập sinh kỹ năng đến từ Việt Nam. Trong đời sống cá nhân, công ty hỗ trợ các em, nhưng tại nơi làm việc thì giao cho các nhân viên khác. Đúng vào thời điểm đó, trận động đất Kumamoto xảy ra. Công ty đã nói với các em rằng gia đình đang rất lo lắng, nhưng các em đáp lại: “Chúng em không thể về được. Chúng em muốn làm việc ở đây”. Trong khoảng một tháng sau thảm họa, chúng tôi đã cùng nhau sinh hoạt, ăn ở và vượt qua giai đoạn khó khăn đó. Một nhân viên người Nhật lên tiếng rằng: “Tôi muốn làm việc với những em đó mãi mãi”.	

3) Hiện tại, công ty chúng tôi có 6 lao động nước ngoài -cụ thể thực tập sinh kỹ năng của công ty- có Kỹ năng Đặc định đang làm việc, trong đó 3 người có Kỹ năng Đặc định loại 2. Hiện cũng có những lao động nước ngoài đã kết hôn, sinh con và cả 2 vợ chồng đang làm việc tại công ty. Công ty đã hướng tới việc biến công ty thành “một nơi thứ hai để sinh sống”, và hiện có những lao động nước ngoài bày tỏ mong muốn làm việc lâu dài. Nhìn vào điều đó, công ty nghĩ rằng đã phần nào tạo được một môi trường có thể an tâm làm việc cho họ.

(2) Xem xét lại phương thức làm việc và khơi dậy động lực của lao động nước ngoài

1) Năm 2022, công ty đã áp dụng chế độ nghỉ hoàn toàn hai ngày mỗi tuần, nhưng lao động nước ngoài đã phản đối mạnh mẽ. Trước đây chỉ nghỉ vào Chủ nhật, nhưng lao động nước ngoài thường ở nhà ngủ cả ngày, đến khoảng chiều tối mới lục đục thức dậy rồi đi mua sắm. Công ty muốn họ nghỉ ngơi nhiều hơn, và nghĩ rằng còn trẻ như vậy thì không nên sống như thế. Khi công ty nói sẽ tăng lương nên hãy nghỉ ngơi, thì họ đã đồng ý và nói: “Vậy thì được”. Nếu bảo là chi phí nhân công có tăng lên không thì thực ra là không; ngược lại, công việc còn tiến triển nhanh chóng và trôi chảy hơn.

2) Có em đến Nhật Bản năm 18 tuổi và đã làm việc được 8 năm. Có thể nói rằng cả quãng thanh xuân của các em đều gắn liền với Nhật Bản. Vào ngày lễ Thành Nhân, công ty đã chuẩn bị kimono cho các em, và trước thời kỳ COVID-19 còn tổ chức chuyến tham quan, đào tạo tại Tokyo cũng như các cuộc thi karaoke. Không chỉ là làm việc, công ty còn mong các em có thể tận hưởng và trải nghiệm cuộc sống tại Nhật Bản.

3) Ngoài chế độ hỗ trợ nghỉ thai sản và nghỉ chăm con, công ty còn áp dụng phụ cấp hỗ trợ nuôi con dành cho những nhân viên hỗ trợ đồng nghiệp đang nuôi con. Năm 2023, công ty đã nhận Giải thưởng Doanh nghiệp Quản lý Xuất sắc Toàn quốc của Bộ trưởng Bộ Nông, Lâm, Ngư nghiệp trong bộ môn Cải cách phương thức làm việc. Khi công ty nói “đây là do công của mọi người”, thì các lao động nước ngoài đáp lại rằng họ chỉ làm những điều đương nhiên mà thôi, và công ty đã tổ chức một buổi tiệc cảm ơn để chia sẻ niềm vui được nhận giải thưởng này. Việc nhận được giải thưởng hay được báo chí đến phỏng vấn đã giúp nâng cao động lực của nhân viên và công ty cũng cảm nhận rằng nhờ đó, tập thể ngày càng hoàn thiện hơn.

(3) Về việc áp dụng hệ thống đánh giá nhân sự và cơ hội thăng tiến nghề nghiệp

1) Lương được áp dụng theo chế độ lương tháng, và mức lương cơ bản khi mới vào làm là 180.000 yên. Hiện tại, mức lương cho nhân viên năm thứ 3 có Kỹ năng Đặc định loại 1 là 200.000 yên, và cho nhân viên năm thứ 8 có Kỹ năng Đặc định loại 2 là 230.000 yên (cả hai đều chưa bao gồm tiền làm thêm giờ). Công ty cam kết sẽ tăng lương cơ bản nếu lợi nhuận của công ty tăng. Mặc dù có áp dụng lương theo năng lực, nhưng đã có lao động nước ngoài hỏi vì sao giữa lao động nước ngoài với nhau lại có sự chênh lệch về mức lương. Vì vậy, năm 2022 công ty đã triển

khai hệ thống đánh giá nhân sự.

- 2) Đối với các công việc như gieo hạt hay thu hoạch, công ty quy định mức tiền cụ thể cho từng hạng mục, chẳng hạn như nếu làm nghề và có thể tự làm một mình thì được mức bao nhiêu, còn nếu làm được nhưng phải hỏi người khác thì được mức bao nhiêu. Dựa trên phiếu đánh giá, công ty tiến hành phỏng vấn từng người và truyền đạt cho họ biết cần học những gì để có thể được tăng lương. Mỗi người mất hơn 1 giờ cho cuộc phỏng vấn, nhưng có vẻ như chính các em cũng rất trân trọng khoảng thời gian đó.
- 3) Công ty bố trí các trưởng nhóm tại khu ruộng và tại nhà máy. Tại nhà máy, vị trí trưởng nhóm được giao cho một lao động nước ngoài có Kỹ năng Đặc định loại 2 đảm nhiệm và người này sẽ thực hiện đánh giá nhân sự cho cả người Nhật lẫn người nước ngoài. Mặc dù đánh giá khá nghiêm khắc, nhưng cô ta vẫn là một người dễ mến và đáng tin cậy. Để các em có thể gắn bó lâu dài, công ty hỗ trợ thi lấy chứng chỉ Kỹ năng đặc Định loại 2, và hiện đã có 3 người đỗ kỳ thi này.
- 4) Đánh giá nhân sự không phải là nơi để phán xét nhân viên, mà được thực hiện nhằm làm rõ những điểm đã làm tốt và những điểm chưa đạt. Trong cuộc phỏng vấn, qua việc công ty nói “hãy cố gắng ở điểm này”, thì lao động nước ngoài có thể nhìn lại bản thân mình một cách khách quan hơn. Công ty cho rằng điều quan trọng không phải là việc đánh giá mức lương, mà là nhận ra những điểm đang làm chưa tốt. Bản thân các em, sang năm sau, thực sự sẽ nỗ lực hết mình.

[Phỏng vấn lao động nước ngoài]

(1) Bạn làm việc tại Nhật Bản từ khi nào? Hãy cho chúng tôi biết về công việc của bạn

→Tôi là người Việt Nam. Và đã đến Nhật Bản cách đây 4 năm. Ban đầu tôi làm việc theo chương trình thực tập kỹ năng trong ngành xây dựng, nhưng sau khi kết hôn, tôi làm việc tại Mitchan Kobo nơi vợ tôi đang làm. Ở Việt Nam, bố mẹ tôi làm nghề nông và tôi thường giúp đỡ trong việc trồng lúa, cải bẹ xanh, v.v. Hiện nay, hàng ngày tôi thực hiện công việc lái máy cày, trải màng phủ và thu hoạch.

Bạn Long

(2) Bạn có nhanh chóng làm quen với công việc không?

→Nhật Bản có nhiều dụng cụ và máy móc, rất tiện lợi. Lúc đầu thì khó, nhưng dần dần tôi học hỏi và đã hiểu ra.

(3) Bạn dành thời gian vào ngày nghỉ như thế nào?

→Vào những ngày nghỉ, tôi chơi với đứa con 2 tuổi của mình. Tôi cũng trồng rau trong nhà kính tại khu vườn của mình. Củ cải, bắp cải và rau bina. Trước đây tôi cũng từng trồng khoai lang và mướp. Rau củ đất đỏ, nên tôi tự trồng chúng. Đồ ăn ở Nhật Bản rất ngon, nhưng giá cả thì cao.

(4) Bạn dự định làm việc tại Nhật Bản trong bao lâu?

→Giám đốc và mọi người đều rất tốt bụng và thân thiện, mỗi ngày thật là vui vẻ. Tôi muốn tiếp tục làm việc tại Nhật Bản.